

ВЕРЕС І. Я.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права
та процесу

(Львівський національний університет
імені Івана Франка)

УДК 347.615:347.135.224

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.6.12>

УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРІВ ПРО УТРИМАННЯ ДИТИНИ

У статті досліджені можливі договірні конструкції як підстави виникнення зобов'язання щодо утримання дитини. Стверджується, що зобов'язання щодо утримання дитини можуть виникати на підставі: поіменованих договорів у СК України (договору між батьками про сплату аліментів на дитину відповідно до ст. 189 СК України або шлюбного договору відповідно до Розділу 10 СК України) та непоіменованих договорів у СК України, які йому не суперечать (договору про утримання дитини, договору про утримання повнолітніх дочку, сина, договору про додаткові витрати на дитину та інші). Основним критерієм розмежування договорів є предмет договору та сторони договору. Стверджується, що «договір про утримання дитини» є найбільш ширшим поняттям, який може передбачати надання утримання в грошовій (аліментів) і (або) натуральній формі, оплату додаткових витрат.

Для договорів про утримання дитини характерною особливістю є вимоги до сторін. Зокрема, обґрунтовано позицію про те, що сторонами договору можуть бути батьки дитини або один з батьків та дитина. При цьому, сторонами шлюбного договору можуть бути батьки, які є подружжям або особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу.

Умови договору про утримання дитини не можуть порушувати права дитини, які встановлені СК України, зокрема розмір аліментів у договорі не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Умови договору, які порушують права дитини, слід вважати нікчемними, враховуючи положення ч. 1 ст. 27 ЦК України. Запропоновано також передбачити можливість заміни нікчемних умов договору на інші, встановлені законом.

Зміна законодавцем мінімального розміру аліментів, які підлягають стягненню з платника аліментів на одну дитину, не є підставою для зміни розміру аліментів, тому доцільно в договорі передбачати відповідні положення. У договорі про утримання дитини можна передбачати умови про стягнення виплат за минулий період. Оскільки СК України не передбачає положення про індексацію аліментів, які виплачуються за договором, варто відповідні положення також передбачати в договорі.

Гарантією дотримання інтересів дитини при укладенні договорів про утримання дитини є законодавча вимога про нотаріальне посвідчення.

Ключові слова: договір про сплату аліментів, шлюбний договір, договір про утримання дитини, договір про додаткові витрати.

Veres I. Ya. Child support agreements

This article describes possible contractual constructions as the basis for the obligation to maintain a child. It is claimed that obligations regarding the maintenance of a child may arise on the basis of: named contracts in the Civil

Code of Ukraine (a contract between parents on the payment of alimony for a child in accordance with Article 189 of the Civil Code of Ukraine or a marriage contract in accordance with Section 10 of the Civil Code of Ukraine) and unnamed contracts in the Civil Code of Ukraine, which do not conflict with it (agreement on child maintenance, agreement on additional expenses for a child). The main criterion for distinguishing contracts is the subject of the contract. It is asserted that the term “child maintenance agreement” is the broadest concept that can encompass the support provisioning in monetary (alimony) and/or natural form, as well as the payment for additional expenses.

A distinctive characteristic of child support agreements is the presence of requirements imposed on the involved parties. Specifically, it is substantiated that the agreement parties may consist of the child’s parents or one of the parents and the child. Moreover, within marital contracts, the parties may include parents who are spouses or individuals who have filed for marriage registration.

The terms of the alimony contract cannot violate the rights of the child, which are established by the Family Code. The amount of alimony in the contract cannot be less than 50 percent of the subsistence minimum for a child of the corresponding age. The agreement terms, that violate the child’s rights should be treated as invalid considering the Article 27, part 1 of the Civil Code of Ukraine. It is also proposed to include the possibility to replace the invalid terms of the agreement with ones established by law.

The legislator’s change in the minimum wage of alimony to be collected from the alimony payer for one child does not warrant a change in the alimony amount; therefore, it is advisable to include relevant chapters in the agreement. The child maintenance agreement may include conditions for collecting payments for past periods. Since the Civil Code of Ukraine does not stipulate provisions for indexing alimony paid under the agreement, it is prudent to include such provisions in the agreement as well.

The legal requirement for a notarial certificate act as a guarantee of compliance with the child’s interests when concluding child support agreements.

Key words: *alimony payment agreement, marital contract, child support agreement, agreement on additional expenses.*

Вступ. Відповідно до ч. 1, 2 ст. 27 Конвенції ООН про права дитини [1] держави-учасниці визнають право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини. Батько (-ки) або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини. Відповідно у ст. 51 Конституції України [2] та ч. 1 ст. 180 СК України [3] передбачено, що батьки зобов’язані утримувати дітей до їх повноліття. Набуття дитиною повної дієздатності до досягнення повноліття не є підставою для припинення обов’язку батьків з її утримання. Батьки також зобов’язані утримувати своїх повнолітніх непрацездатних дочку, сина, які потребують матеріальної допомоги, якщо вони можуть таку матеріальну допомогу надавати (ст. 198 СК України).

Зобов’язання батьків щодо утримання можуть виконуватися за домовленістю між батьками дитини або за рішенням суду. Укладення договору про утримання дітей є найбільш ефективним способом врегулювання питань щодо утримання дітей з урахуванням найкращих інтересів дітей та батьків, способом мінімізації матеріальних та емоційних ресурсів, сприяє уникнути конфліктів у майбутньому.

Постановка завдання. Дана стаття присвячена дослідженню питання про види договорів про утримання дитини, їх умови та сторони, вимоги щодо форми укладення та нотаріального посвідчення.

Результати дослідження. Відповідно до ч. 1 ст. 189 СК України, батьки мають право укласти договір про сплату аліментів на дитину, у якому визначити розмір та строки виплати. Формулювання даної норми свідчить, що даний договір передбачає надання утримання в грошовій формі. При цьому, аліменти призначаються для забезпечення базових мінімальних потреб дитини.

Беручи до уваги положення ч. 2 ст. 181 СК України про те, що за домовленістю між батьками дитини той із них, хто проживає окремо від дитини, може брати участь у її утриманні в грошовій і (або) натуральній формі, може бути укладений непоіменований договір про утримання дитини. Даний договір може передбачати надання утримання в грошовій і (або) натуральній формі.

Відповідно до ч. 1 ст. 185 СК України, той з батьків, з кого присуджено стягнення аліментів на дитину, а також той з батьків, до кого вимога про стягнення аліментів не була подана, зобов'язані брати участь у додаткових витратах на дитину, що викликані особливими обставинами (розвитком здібностей дитини, її хворобою, каліцтвом тощо). Визначення таких особливих обставин належить до компетенції суду, і вони є індивідуальними в кожному конкретному випадку. Додатковими не можуть бути витрати, які спрямовані на забезпечення базових потреб дитини і охоплюються аліментами.

У судовій практиці при вирішенні відповідних спорів, додатковими вважаються:

– Витрати, пов'язані з необхідністю відвідуванням приватного дитячого садочку у зв'язку з хворобою дитини (у тих випадках, коли садочки комунальної власності не можуть забезпечити необхідного харчування, із врахуванням рекомендованих особливостей) [4].

– Витрати на навчання дитини у приватній школі або у навчальному закладі за кордоном, якщо є згода обох батьків. Вирішуючи позовну вимогу про стягнення додаткових витрат на навчання доньки, суд дав правильну оцінку тому, що обрання напрямку та закладу навчання здійснювалося обома батьками спільно, проти навчання доньки у платному приватному закладі відповідач на той час не заперечував, підписував документи на навчання доньки [5]. Навчання особи з метою здобуття професійної освіти не відноситься до тих особливих обставин, які передбачають можливість стягнення додаткових витрат з батьків на утримання дитини. Отже, такі витрати не є додатковими витратами, які викликані особливими обставинами, у розумінні статті 185 СК України. Позивач не довела існування особливих обставин, які зумовили б необхідність платного навчання дитини за кордоном при наявності можливості проходження навчання у державних закладах освіти, не надела мотивів вибору освітнього закладу, що, зокрема, залежить від матеріальних можливостей та бажання батьків, а також погодження такого вибору з батьком дитини [6].

– Витрати, які пов'язані з розвитком здібностей дитини. В даних випадках важливим є доведення наявності здібностей дитини, бажання дитини і батьків їх розвивати, фінансові можливості батьків. Витрати, понесені позивачем на придбання спортивного інвентарю відносяться до додаткових витрат, необхідних для розвитку дитини [7]. При цьому, підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання, заняття з репетитором для підготовки до вступу до вищого навчального закладу, придбання посібників не може вважатися розвитком особливих здібностей дитини та відповідно бути особливими обставинами в розумінні статті 185 СК України [8].

Отже, для стягнення додаткових витрат на підставі рішення суду потрібно довести наявність особливих обставин, які є індивідуальними у кожній справі. При укладенні договору дані обставини визнаються обома батьками і узгоджується сума виплат. Мінімального розміру суми додаткових витрат закон не передбачає.

Слід наголосити, що умови про додаткові витрати можуть бути частиною договору про утримання дитини або можна укласти самостійний договір про додаткові витрати на дитину.

Шлюбним договором можуть бути визначені майнові права та обов'язки подружжя як батьків (ч. 2 ст. 93 СК України). Відповідно, у шлюбному договорі можуть бути передбачені аліментні платежі, виконання обов'язку щодо утримання в натуральній формі, додаткові

витрати на дитину. При цьому, шлюбний договір не може регулювати особисті відносини між подружжям та дітьми (ч. 3 ст. 93 СК України).

Беручи до уваги вищевказане, можна зробити висновок, що «договір про утримання дитини» є найбільш ширшим поняттям, оскільки передбачає надання утримання в грошовій (аліментів) і (або) натуральній формі, оплату додаткових витрат.

Важливо проаналізувати вимоги закону щодо сторін договору. Відповідно до ч. 1 ст. 189 СК України, сторонами договору про сплату аліментів на дитину, договору про утримання дитини та договору про додаткові витрати є батьки дитини, особи, які внесені до актового запису про народження дитини. При цьому, посвідчення походження дитини є формальною ознакою, що надає кровному спорідненню правове значення [9, с. 530]. Відповідно до ч. 1 ст. 121 СК України права та обов'язки матері, батька і дитини ґрунтуються на походженні дитини від них, засвідченому органом державної реєстрації актів цивільного стану в порядку, встановленому статтями 122 та 125 цього Кодексу. При цьому, перебування даних осіб у шлюбі, наявність спільного проживання однією сім'єю без реєстрації шлюбу не обов'язкове. Недійсність шлюбу, розірвання шлюбу також не впливає на виконання обов'язку утримувати дитину. Особа, позбавлена батьківських прав, не звільняється від обов'язку щодо утримання дитини (ч. 2 ст. 166 СК України). Спеціальною підставою визнання договору недійсним, є виключення імені особи (сторони договору) як батька з актового запису про народження дитини. Відповідно до ч. 6 ст. 190 СК України, договір про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно, визнається судом недійсним за вимогою відчужувача нерухомого майна у разі виключення його імені як батька з актового запису про народження дитини. Дана норма може бути застосована за аналогією закону і у випадку укладення договорів про утримання дитини.

Оскільки відповідно до СК України батьки зобов'язані утримувати своїх дітей незалежно від обсягу їх цивільної дієздатності, платником аліментів може бути особа з повною цивільною дієздатністю, обмежені у дієздатності, недієздатні. У випадку, якщо один з батьків є недієздатним, обов'язок з утримання за його рахунок виконує опікун (ч. 2 ст. 15 СК України). Опікун виступає законним представником при укладенні договору. Якщо один з батьків обмежений у дієздатності, укладення договору можливе лише за згодою піклувальника. За умови, якщо піклувальник письмово дозволить фізичній особі, цивільна дієздатність якої обмежена, самостійно одержувати та розпоряджатися доходами, один з батьків може самостійно укласти даний договір. Дані положення ґрунтуються на вимогах ст. ч. 3, 4 ст. 37 ЦК України [10].

Недосягнення батьками повноліття не звільняє їх від обов'язку з утримання своїх дітей. Варто зазначити, що відповідно до ч. 1 ст. 35 ЦК України повна цивільна дієздатність може бути надана неповнолітній особі, записаній матір'ю або батьком дитини. Відповідно до ч. 1 ст. 32 ЦК України неповнолітня особа має право самостійно розпоряджатися доходом, тому вправі укласти договір про утримання дитини самостійно. Від імені малолітніх батьків договір може бути укладено від їх імені батьками (ст. 31 ЦК України). Якщо мати, батько дитини є неповнолітніми, баба, дід дитини з боку того з батьків, хто є неповнолітнім, зобов'язані надавати йому допомогу у здійсненні ним батьківських прав та виконанні батьківських обов'язків (ст. 16 СК України). Дане формулювання свідчить про виникнення обов'язків баби і діда по відношенню до їх дітей, які є неповнолітніми батьками. У ч. 1 ст. 265 СК України передбачено, що баба, дід зобов'язані утримувати своїх малолітніх, неповнолітніх внуків, якщо у них немає матері, батька або якщо батьки не можуть з поважних причин надавати їм належного утримання, за умови, що баба, дід можуть надавати матеріальну допомогу. Дані положення свідчать про те, що баба, дід також можуть виступати стороною договору про утримання дитини.

Слід акцентувати, що обов'язок батьків з утримання своїх неповнолітніх дітей є особистим. Сімейні права й обов'язки є тісно пов'язаними з особою, а тому не можуть бути передані іншій особі (ч. 1 ст. 14, ч. 1 ст. 15 СК України). Тому зобов'язання з утримання не може припинятися шляхом переведення боргу, відступлення права вимоги (ст. 515 ЦК

України). Не допускається зарахування зустрічних вимог про стягнення аліментів (ст. 602 ЦК України) [9, с. 534].

Відповідно до вимог ч. 1 ст. 189 СК України другою стороною договору про сплату аліментів виступає другий з батьків. Тому первинне право розпоряджатися аліментами за цільовим призначенням в інтересах дитини закон покладає на одного з батьків (ч. 2 ст. 179 СК України). І лише у разі нецільового витрачання аліментів платник має право звернутися до суду з позовом про зменшення розміру аліментів або про внесення частини аліментів на особистий рахунок дитини у відділенні Державного ощадного банку України (ч. 2 ст. 186 СК України). За рішенням суду аліменти можуть перераховуватися на особистий рахунок дитини у відділенні Державного ощадного банку України (ч. 3 ст. 193 СК України). Очевидно, таке перерахування на особистий рахунок дитини відбувається, якщо того з батьків, з ким дитина проживала, було визнано судом недієздатним, безвісно відсутнім або оголошено померлим, він не може виконувати функції з управління майном дитини, зокрема одержаними на дитину аліментами.

В юридичній літературі [11, с. 135] існує дискусія щодо доцільності, щоб сама дитина виступала стороною договору про сплату аліментів. Аргументами даної позиції є те, що аліменти, одержані на дитину, є власністю дитини (ч. 1 ст. 179 СК України). ЦК України передбачає можливість укладення договору про її утримання від імені малолітньої дитини її законним представником (одним з батьків) та неповнолітньою дитиною за згодом батьків (ст. 31, 32 ЦК України). Відповідно до ч. 1 ст. 177 СК України, батьки управляють майном, належним малолітній дитині, без спеціального на те повноваження. Батьки мають право дати згоду на вчинення неповнолітньою дитиною правочинів (ч. 3 ст. 177 СК України). Вважаю доцільно передбачити у СК України, що договір про утримання дитини може бути укладено між одним з батьків та дитиною з урахуванням обсягу цивільної дієздатності. Також варто це положення узгодити з судовим порядком стягнення аліментів і передбачити, що позивачем або заявником виступає дитина. Дана позиція відповідає ч. 2 ст. 47 ЦПК України, відповідно до якої неповнолітні особи віком від чотирнадцяти до вісімнадцяти років, а також особи, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть особисто здійснювати цивільні процесуальні права та виконувати свої обов'язки в суді у справах, що виникають з відносин, у яких вони особисто беруть участь, якщо інше не встановлено законом.

Сторонам договору про утримання дитини можуть бути і батьки. В даному випадку це буде договір на користь третьої особи. Укладення та виконання договору про утримання дитини є добровільним способом вирішення батьками умов виконання обов'язку щодо утримання дитини.

Одна сторона договору про утримання дитини може бути представлена обома батьками. Це може мати місце, наприклад, у разі, якщо дитина перебуває у закладі охорони здоров'я, навчальному або іншому закладі. За цих умов, згідно договору про утримання між батьками і дитиною кошти перераховуються на особистий рахунок дитини. Згідно чинної редакції ч. 1, 3 ст. 193 СК України, влаштування дитини до закладу охорони здоров'я, навчального або іншого закладу не припиняє стягнення аліментів на користь того з батьків, з ким до цього проживала дитина, якщо вони витрачаються за цільовим призначенням. За рішенням суду аліменти можуть перераховуватися на особистий рахунок дитини у відділенні Державного ощадного банку України.

Після досягнення повноліття дитина набуває повної цивільної дієздатності і за загальним правилом припиняється обов'язок батьків її утримувати. Однак може бути укладений договір про сплату аліментів на повнолітніх дочку, сина до досягнення двадцяти трьох років, які продовжують навчання і у зв'язку з цим потребують матеріальної допомоги. Відповідно до ч. 3 ст. 199 СК України, право на звернення до суду з позовом про стягнення аліментів має той з батьків, з ким проживає дочка, син, а також самі дочка, син, які продовжують навчання. Тому і стороною договору за даних умов може виступати відповідно або дочка, син, або той з батьків, з ким вони проживають. Шлюбний договір може бути укладено особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжям (ч. 1 ст. 92 СК України). Якщо

шлюбний договір укладено до реєстрації шлюбу, він набирає чинності у день реєстрації шлюбу (ч. 1 ст. 95 СК України).

Важливо проаналізувати вимоги закону про умови договорів. Відповідно до ч. 1 ст. 189 СК України, умови договору про сплату аліментів на дитину не можуть порушувати права дитини, які встановлені цим Кодексом. Зокрема, у ч. 2 ст. 182 СК України передбачено, що розмір аліментів має бути необхідним та достатнім для забезпечення гармонійного розвитку дитини. Мінімальний гарантований розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Мінімальний рекомендований розмір аліментів на одну дитину становить розмір прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку і може бути присуджений судом у разі достатності заробітку (доходу) платника аліментів.

Відповідно, якщо в договорі передбачений розмір аліментів менший ніж мінімальний гарантований розмір аліментів, це є підстава недійсності умови договору [12]. Враховуючи положення ч.1 ст. 27 ЦК України про те, що правочин, що обмежує можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки, є нікчемним, обґрунтовано визначати умову договору про сплату аліментів нікчемною, а не оспорюваною.

Зміна законодавцем мінімального розміру аліментів, які підлягають стягненню з платника аліментів на одну дитину, не є підставою для зміни розміру аліментів відповідно до ст. 192 СК України. Стаття 192 СК України тільки вказує на можливість зміни раніше встановленого розміру аліментів за наявності доведених у судовому порядку підстав, а саме: зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них та в інших випадках, передбачених цим Кодексом. Одночасно, Верховний Суд звертає увагу, що у ч. 1 ст. 71 ЗУ «Про виконавче провадження» [13] передбачено, що виконавець стягує з боржника аліменти у розмірі, визначеному виконавчим документом, але не менше мінімального гарантованого розміру, передбаченого СК України. Тобто, законодавець передбачає механізм, який надає можливість забезпечити виплату аліментів у розмірі не нижче мінімального гарантованого розміру, передбаченого СК України навіть за наявності постановлених раніше судових рішень про стягнення аліментів у розмірі, нижчому ніж мінімальний гарантований розмір аліментів, встановлений законом на час стягнення [14].

Дану позицію можливо застосовувати і у випадку укладення договору про сплату аліментів або шлюбного договору. У випадку зміни законом мінімального розміру аліментів, сторони можуть або внести зміни до договору або у договорі передбачити умову про перерахунок суми. У випадку примусового виконання договорів за виконавчим написом нотаріуса можна застосовувати і ч. 1 ст. 71 ЗУ «Про виконавче провадження».

Враховуючи, що договір про сплату аліментів та шлюбний договір в частині зобов'язання про сплату аліментів, мають на меті забезпечити базові, гарантовані законом потреби дитини, доцільним було б передбачити можливість заміни нікчемних умов договору на інші, встановлені законом.

Перевагою договорів про утримання дитини є відсутність законодавчих обмежень щодо максимального розміру аліментів. Однак можливість виконання платником зобов'язань залежить від стану здоров'я, доходу та інших обставин. Тому з метою захисту платника аліментів, в договорі варто зазначити правові наслідки зменшення доходу у зв'язку з втраченою працездатністю, зокрема призупинення виплат та умови для перегляду тощо.

Розмір аліментів визначається в договорі у частці від заробітку (доходу) матері, батька дитини або у твердій грошовій сумі. Враховуючи положення ч. 1, 2 ст. 533 ЦК України, зобов'язання щодо утримання дитини має бути виконане у гривнях. Може бути визначено грошовий еквівалент в іноземній валюті і сума, що підлягає сплаті у гривнях, визначається за офіційним курсом відповідної валюти на день платежу, якщо інший порядок її визначення не встановлений договором або законом чи іншим нормативно-правовим актом. Якщо у договорі фіксується розмір відсотка, слід обов'язково зазначити, що саме є доходом, із якого він вираховується, тобто необхідно перерахувати усі види заробітку, від суми яких буде братися цей відсоток [15, с. 189].

Якщо розмір аліментів визначений у твердій грошовій сумі, у договір варто включити умови щодо її індексації [16]. У ч. 2 ст. 184 СК України закріплено вимогу щодо індексації розміру аліментів, визначених у твердій грошовій сумі, які стягуються за рішенням суду. Одночасно СК України не передбачає положення про індексацію аліментів, які виплачуються за договором.

Цікавим є також питання, чи можна у договорі про утримання передбачати умови про стягнення виплат за минулий період. У ч. 3 ст. 631 ЦК України передбачено, що сторони можуть встановити, що умови договору застосовуються до відносин між ними, які виникли до його укладення. Тому відповідна умова договору відповідає закону. Якщо батьківство стосовно дитини визначене судом, не можна стягнути аліменти за минулий час на підставі рішення суду. Однак така можливість може бути реалізована у договорі.

Якщо у договорі відсутні дані умови, вимога про стягнення за минулий час не може ґрунтуватися лише на договорі. Потрібно застосовувати положення ч. 2 ст. 191 СК України, зокрема аліменти за минулий час можуть бути присуджені, якщо позивач подасть суду докази того, що він вживав заходів щодо одержання аліментів з відповідача, але не міг їх одержати у зв'язку з ухиленням останнього від їх сплати. У цьому разі суд може присудити аліменти за десять років. Таким чином, дана норма може застосовуватися лише, якщо аліменти на дитину присуджуються за рішенням суду і протягом десяти попередніх років були випадки неналежного виконання договорів про сплату аліментів.

Відповідно до СК України, договір про сплату аліментів на дитину, шлюбний договір укладаються у письмовій формі і нотаріально посвідчуються (ч. 1 ст. 189, ч. 1 ст. 94, ч. 1 ст. 190 СК України). Щодо непоіменованих договорів про утримання дитини або про додаткові витрати на дитину, видається можливим застосування аналогії закону і поширення вимоги про нотаріальне посвідчення. У разі недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину такий правочин є нікчемним (ч. 1 ст. 219 ЦК України).

Висновки. За результатами дослідження різних договірних конструкцій, які є підставою для сплати аліментів, надання утримання в натуральній формі, оплати додаткових витрат на дитину запропоновано передбачити у СК України комплексний договір про утримання дитини. Згідно договору про утримання дитини, один з батьків зобов'язується сплачувати аліменти і (або) брати участь в утриманні в натуральній формі чи оплатити додаткові витрати на дитину. Доцільно передбачити у СК України, що сторонами договору можуть бути батьки дитини або один з батьків (батьки) та дитина. Умови договору про утримання дитини не можуть погіршувати її права, які гарантовані СК України. У випадку обмеження прав дитини, відповідні умови договору слід вважати нікчемними і мають бути замінені на інші, встановлені законом. Доцільно у договорі передбачати умови про автоматичний перерахунок суми аліментів у зв'язку із зміною законом мінімального розміру аліментів, умови щодо їх індексації.

Список використаних джерел:

1. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року, яка ратифікована Постановою Верховної Ради України від 27.02.1991 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
2. Конституція України від 28.06.1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
4. Постанова КЦС ВС від 8 грудня 2021 року у справі № 607/12170/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/101808874>.
5. Постанова КЦС ВС від 08 травня 2023 року у справі № 756/9882/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110749238>

6. Постанова КЦС ВС від 26 серпня 2020 року у справі № 336/1488/19. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91314114>
7. Постанова КЦС ВС від 01 квітня 2019 року у справі № 545/819/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80889013>
8. Постанова КЦС ВС від 29 квітня 2022 року у справі № 761/27222/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/1041782276>.
9. Сімейний кодекс України: Науково-практичний коментар. За ред. І.В. Жилінкової. Х.: Ксилон, 2008. 855 с.
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/card2#Card>
11. Пономаренко О. М. Сторони аліментного договору: проблеми теорії та практики. Проблеми нормативного визначення вимог до сторін аліментного договору. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, 2018. С. 131–136.
12. Постанова КЦС ВС від 22 березня 2021 року у справі № 463/2490/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95848765>
13. Про виконавче провадження Закон України від 02.06.2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
14. Постанова Верховного Суду від 20 червня 2019 року у справі № 632/580/17. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/82857515>
15. Розгон, О. В. Р 64 Договори у сімейному праві України [Текст]: монографія / О. В. Розгон. К.: Ін Юре, 2018. 301 с.
16. Постанова Пленуму Верховного Суду України №3 «Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів» від 15.05.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-06#Text>.

